

Handläggare
Emma Liljenberg
Telefon: 0850808351

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2019-06-13

Nytt digitaliseringsprogram för Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sänt nytt digitaliseringsprogram för Stockholms stad på remiss till stadsdelsnämnden. Förvaltningens synpunkter redovisas i föreliggande tjänsteutlåtande.

Det nu föreslagna digitaliseringsprogrammet tar sin utgångspunkt i stadens övergripande mål med digitalisering som är att Stockholm ska vara den stad som bäst utnyttjar digitaliseringens möjligheter i syfte att göra livet och vardagen enklare och bättre för våra invånare, företagare och besökare. Programmet föreslås gälla från beslutsdatum till och med 2023-12-31.

Förvaltningen anser att det är bra att:

- tidigare sex olika styrdokument ersätts av detta Digitaliseringsprogram. Det blir tydligare och mer sammanhållen styrning som ger kraft till digitaliseringen.
- programmet kompletteras med målgrupps- och situationsanpassade anvisningar för att skapa tydlighet och likställighet i staden.
- nytta för målgruppen är i fokus vid prioriteringar.
- det lyfts att digitaliseringen ska vara behovsstyrd och syftar till att lösa identifierade problem i verksamheterna och inte fokusera på införskaffande av digitala produkter utan en föregående grundlig analys.
- kommunstyrelsen stöttar nätverk och tar initiativ till samordning av kompetenshöjande insatser på området.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Ekonomiavdelningen

Lindhagensgatan 76
Box 49039
100 28 Stockholm
Växel 08-508 08 000
Fax
kungsholmen@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen önskar följande förtydligande i programmet:

- Äldre bör också nämnas som en grupp med särskilda digitala utmaningar.
- Att kommunstyrelsen samordnar kompetenshöjande insatser, gemensamma informations- och begreppsmodeller,

förhållningssätt, samt ett gemensamt kvalitetsarbete för digitala tjänster.

- Det skulle underlätta för förvaltningarnas planering om kommunstyrelsen formulerar vilken förväntan de har på förvaltningarnas kompetens kring digitalisering. En sådan rekommendation kan bättre styra hur mycket arbete respektive förvaltning har framför sig och vad att sträva mot.
- Det bör finnas möjlighet för enskilda förvaltningar att få testa mindre system med större flexibilitet. Detta går i linje med mål om flera innovationsinitiativ inom staden. Extra stöd från staden centralt kring IT-säkerhet i dessa fall skulle underlätta denna typ av initiativ.
- Samverkan internt mellan förvaltningar är lika viktig som med externa aktörer. Det är viktigt att det finns en övergripande samordning så att stadens projekt ligger i linje med varandra. Samordningen kan då också ge vägledning i vilka projekt som bör prioriteras för bästa effekt för staden som helhet.
- Då teknikutvecklingen går snabbt bör programmet stämmas av oftare än var femte år. Det står att programmet gäller 2018-2023. Tidsspännet bör justeras och kan fördelaktigt kompletteras med en deltidrevidering.

I övrigt önskas liknande förtydligande och samordning och renodling när det gäller styrdokument för informationssäkerhet.

Bakgrund

I samband med budget 2016 fick kommunstyrelsen uppdraget att påbörja arbetet med en översyn av samtliga styrdokument inom IT-området med inriktningen att skapa ett sammanhållet digitaliseringsprogram för Stockholms stad. Syftet med översynen var att öka tydligheten och säkerställa en effektiv styrning och uppföljning inom IT.

Kommunstyrelsen har skickat ärendet på remiss till samtliga stadsdelsnämnder, samtliga facknämnder, och till flera kommunala bolag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom enheten för intern service, ekonomiavdelningen, i samråd med verksamhetsavdelningarna och informationssäkerhetssamordnare. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2019-06-05, i pensionsrådet 2019-06-10 och i rådet för funktionshinderfrågor 2019-06-05. Synpunkter framgår av protokollen.

Ärendet

Stadsledningskontorets förslag till nytt digitaliseringsprogram är uppdelat i fem kapitel.

I det inledande behandlas vilka förändringar som kan åstadkommas med digitalisering. I andra kapitlet presenteras mål och nytta med digitaliseringen. Målet för digitaliseringen är att öka den långsiktigt ekologiska, sociala, demokratiska och ekonomiska hållbarheten i staden. Stockholm ska vara den stad som bäst utnyttjar digitaliseringens möjligheter i syfte att göra livet och vardagen enklare och bättre för våra invånare, företagare och besökare. Här förklaras också att plan för uppföljning kommer förtydligas i kompletterande anvisningar.

I kapitel tre presenteras fyra vägledande framgångsfaktorer i digitaliseringsarbetet:

- Digitaliseringen drivs utifrån målgruppens fokus
- Verksamheten driver digitalisering
- Den digitala mognaden är hög
- Stadens verksamheter samverkar horisontellt

Vidare innehåller programmets fjärde kapitel principer för hur digitaliseringen i staden ska styras och samordnas på central, respektive lokal nivå. Det föreslagna programmet innehåller även ett avsnitt som klargör vikten av informationssäkerhet och stadens arbete med detta.

Vid sidan om programarbetet har stadsledningskontoret, enligt uppdrag i budget, tagit fram en strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad. Strategin, som antogs av kommunfullmäktige i april 2017, syftar till att samordna stadens arbete med digitalisering och vidareutveckla den smarta staden. Strategin antar ett bredare perspektiv och involverar därmed flera aktörer i regionen och ger tillsammans med det föreslagna digitaliseringsprogrammet en heltäckande beskrivning av stadens ambitioner och mål på digitaliseringsområdet.

Synpunkter och förslag

Förslaget till program för digitalisering innefattar principer för förvaltning och ledning av arbetet med digitalt stöd och digitalisering. Nya digitala lösningar kan skapa nytta för invånare, besökare och företagare, men också effektivisera de interna processerna i hög grad.

Förvaltningen håller med om att det är bra att få alla principer och strategier samlade i ett enda program. Det medför att det blir enklare att hitta information, tydligare styrning och effektivare uppföljning. När programmet senare kompletteras med tillämpningsanvisningar blir det förhoppningsvis en tydligare vägledning om hur programmet ska realiseras.

Framgångsfaktorer

Digitaliseringen innebär förutom stora möjligheter även stora utmaningar för staden, vilket även Stadsledningskontoret lyfter. Det blir allt mer viktigt med informationssäkerhet, integritetsskydd och tillgänglighet till digitala stöd samtidigt som lagstiftningen skärps. Förändringar som skapar nytta för målgruppen ska prioriteras högre än satsningar som enbart har interna effektiviseringsvinster.

Digitaliseringen drivs utifrån målgruppens fokus

Stadsledningskontoret lyfter att stadens ska inhämta kunskap om behov hos målgruppen, särskilt från dem med särskilda behov, och även inbjuda målgruppen att medverka i framtagningen av tjänsterna. Detta är bra. Funktionsnedsatta nämns som en sådan grupp. Förvaltningen vill lyfta fram att gruppen äldre också bör nämnas som en grupp som inte är digitala i samma utsträckning som övriga Stockholmare.

Verksamheten driver digitalisering

Förvaltningen anser att det är bra att det tydliggörs att styrning och samordning av digitaliseringen ska hänga ihop med resten av verksamhetsstyrningen. Det är verksamhetens arbetssätt och beteende, och identifierade problem som ska lösas, som ska stå i fokus och inte nya tekniska lösningar som köps in utan en föregripande behovsanalys.

Den digitala mognaden är hög

Det är bra att kommunstyrelsen stöttar nätverk och tar initiativ till samordning av kompetenshöjande insatser på området. Inför sådana initiativ bör även samverkan ske med förvaltningarna.

För att varje nämnd och bolag ska ha bättre förutsättningar att upprätthålla en hög kompetens inom verksamhetsutveckling och förändringsledning samt en hög digital mognad är det viktigt, effektivare och innebär en lägre kostnad för staden om kommunstyrelsen samordnar kompetenshöjande insatser på området. Detsamma gäller samordning kring gemensamma informations- och begreppsmodeller, förhållningssätt, samt ett gemensamt kvalitetsarbete för digitala tjänster.

Förvaltningen anser att lokala initiativ och mindre projekt behöver uppmuntras. Det bör finnas möjlighet för enskilda förvaltningar att få testa mindre system med större flexibilitet. Detta främjar innovation och digitalisering. Mindre test av tjänster, system och produkter kan bana väg för bredare utvecklingsprojekt, alternativt göra lärdomar för att inte gå vidare i det stora. Stöd från staden kring IT-säkerhet i dessa fall skulle underlätta denna typ av initiativ.

Stadens verksamheter samverkar horisontellt

Kommunstyrelsen föreslås ansvara för den interna samordningen och det lyfts fram att staden aktivt samverkar i digitaliseringsfrågor med relevanta externa aktörer. Samverkan internt mellan förvaltningar är lika viktig.

Informationssäkerhet och integritetsskydd

Staden ska bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete, som utgör en naturlig del av verksamhetsstyrningen och utvecklingen. Förvaltningen anser därför att anvisningar blir bra för att skapa tydlighet och likställighet i staden. Det vore bra om styrdokumenterna för informationssäkerhet också var mer centralt samlade istället för som idag i form av olika styr- och stöddokument och lokala varianter på anvisningar. I programmet benämns dessa som vägledande dokument. Riktlinjerna för informationssäkerhet är bra men omfattande och beskriver vad som ska göras, men ger inte vägledning i tillvägagångssätt. Det förvaltningarna saknar är centrala instruktioner kring vad som ska planeras för, hur och när det ska kontrolleras och följas upp, och att detta integreras med löpande risk- och uppföljningsarbetet i ILS-webb. Samverkan mellan informationssäkerhetsansvarig och informationssäkerhetsansvariga på förvaltningarna bör intensifieras.

Anvisningar

Målgrupps- och situationsanpassade anvisningar är en framgångsfaktor anser förvaltningen. Anvisningarna tas fram inom tre områden som riktas mot tre olika grupper - verksamhetschefer, IT-chefer och till samtliga anställda. Förvaltningen anser att anvisningarna behöver vara flexibla för kommande perioders utmaningar då verksamheterna är olika och utveckling ständigt pågår i olika takt.

Jämställdhetsanalys

Stadsledningskontoret har inte gjort någon jämställdhetsanalys i ärendet. Förvaltningsanalys är att då målet för digitaliseringen är att öka den långsiktigt ekologiska, sociala, demokratiska och

ekonomiska hållbarheten i staden samt att den ska drivas med målgruppen i fokus så bör digitaliseringen komma till nytta för både män och kvinnor. I prioriteringar av större digitaliseringsprojekt i staden och på enskilda förvaltningar bör en jämställdhetsanalys genomföras så att de prioriterade projekten gynnar verksamheter för både kvinnor och män, pojkar och flickor och går i linje med de jämställdhetspolitiska målen. Detta för att undvika att nya tjänster och produkter intresserar, används av, eller gynnar ett av könen i större utsträckning än det andra.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Alex Baena
Ekonomichef

Bilaga

1. Digitaliseringsprogram, Stockholms stad 2018-2023